

Til kamp mod europæiske dræberbakterier

Danmarks effektive kamp mod farlige bakterier trues af vores nabolandes misbrug af antibiotika. Nu skal Syddansk Universitet hjælpe Europa med at komme bakterierne til livs

Årtiers storforbrug af antibiotika betyder, at mange af vores europæiske naboer i dag har store problemer med at bekæmpe sygdomme som lungebetændelse, bronkitis og Halsbetændelse. Selv i Danmark, hvor vi har styr på forbruget, er der heftig debat om modstandsdygtige bakterier, og hvad vi gør ved dem. Nu skal forskere fra Syddansk Universitet hjælpe læger fra lande som Frankrig og Spanien i kampen mod dræberbakterierne, der er skyld i en øget dødelighed og store sundhedsudgifter i de berørte lande. På lidt længere sigt vil de også skabe problemer for de lande, der er tilbageholdende med at bruge antibiotika.

FAKTA

Forskningsprojektet

Forskningsenheden for Almen Praksis på Syddansk Universitets står i spidsen for et nyt 3-årigt projekt, HAPPY AUDIT. Formålet er at bremse storforbruget af antibiotika, der har givet en lang række lande i især Europa og Sydamerika store problemer med modstandsdygtige bakterier. De deltagende lande er Frankrig, Rusland, Litauen, Sverige, Danmark, Argentina og Spanien, der er repræsenteret ved hele syv regioner.

Projektet til i alt 17 millioner kroner gennemføres af lektor Lars Bjerrum, der er koordinator. Leder af forskningsenheden, Jacob Kragstrup og Anders Munck, der er projektleder for Audit Projekt Odense, deltager også. En bevilling på 1,5 millioner Euro fra EU's 6. ramme-program gør projektet til det største EU-finansierede projekt, der nogensinde er gennemført i den primære sundhedstjeneste.

WHO, Lægemedelstyrelsen samt verdensorganisationen af praktiserende læger, WONCA støtter også projektet.

– Bakterier respekterer ikke landegrænser, og gør vi ikke noget nu, vil også Danmark om få år have problemer med bakterier, der er modstandsdygtige over for vores medicin. Det store problem er, at der ikke er kommet nye stoffer at bekæmpe bakterierne med i de seneste ti år, siger Lars Bjerrum. Han er lektor ved Forskningsenheden for Almen Praksis ved Syddansk Universitet og skal lede projektet til i alt 17 millioner kroner, hvoraf de 11 kommer fra en EU-bevilling.

Forskningsenheden stod i starten af 1990'erne for et forskningsprojekt, der bevirkede, at danske læger reducerede deres udskrivelse af antibiotika kraftigt. Det samme håber Lars Bjerrum vil gøre sig gældende i den stribe af lande, som er med i projektet. Her skal Syddansk Universitet blandt andet undersøge 450 lægers forbrug af antibiotika samt undervise dem i god brug af penicillinen – i det, der er det største EU-finansierede projekt, som nogensinde er gennemført i den primære sundhedstjeneste.

– I lande som Spanien, Frankrig og Italien kan halvdelen af de bakterier, der forårsager lungebetændelse ikke behandles med almindelig medicin. Det skyldes først og fremmest, at lægerne strøer om sig med antibiotika så snart patienter udviser det mindste tegn på sygdom, siger Lars Bjerrum.

Adfærdændring

Noget af det, lægerne skal lære, er derfor, at diagnostikken er uhyre vigtig. Hvis de bruger tid på at finde ud af, nøjagtig hvad patienten fejler, kan de nøjes med at bruge de mildeste former for antibiotika. Og viser det sig, at patienten bare har fået en virus, kan de helt undgå at udskrive antibiotika.

– Det er en adfærdændring, der skal til. Lægerne skal kende deres ansvar og samtidig opdrage på patienterne, der ofte kommer og presser på for at få penicillin, fordi de tror, det løser deres problemer, fortæller Lars Bjerrum.

Mange læger i udlandet er alt for rundhændede, når det gælder udskrivning af antibiotika. Derfor bliver bakterier modstandsdygtige, og folk dør af simple sygdomme. Nu vil Syddansk Universitet vende udviklingen. Foto: Polfoto.

Ændringen skal blandt andet ske ved hjælp af en slags skemaundersøgelse, der skal gøre den enkelte læge bevidst om sit eget forbrug af antibiotika. Her skal de 450 læger igennem et tre ugers forløb registrere, hvad deres patienter fejler, og hvordan sygdommen bliver behandlet. På den måde registreres lægernes adfærd, samtidig med at forskerne får et grundlag på omkring 15.000 cases at undervise ud fra.

– Det er et effektivt middel at kunne demonstrere lægernes høje, ofte ubegrundede forbrug, sort på hvidt. Vi forventer derfor, at resultaterne kan bruges som øjenåbner over for lægerne, så det

– **Bakterier respekterer ikke landegrænser, og gør vi ikke noget nu, vil også Danmark om få år have problemer.**

Lars Bjerrum, læge, projektleder

fører til et formindsket forbrug, præcis som det skete i Danmark for 10-15 år siden, fortæller Lars Bjerrum, der samtidig håber, at det vil få en afsmittende effekt på de omkringliggende lande, der ikke deltager i projektet.

– Det vil berøre mange mennesker, hvis vi ser stille til. Så det nytter ikke, at vi her i Danmark soler os i vores egen succes, for

resistensen kommer snigende, og pludselig er det for sent at gøre noget, siger han.

Af Dan Hansen, dan@sdu.dk